

**СПРАВА «ТРЯПИШКО ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF TRYAPYSHKO v. UKRAINE)**

(Заява № 59577/12)

Стислий виклад рішення від 17 червня 2021 року

У квітні 2011 року Свердловський міський суд Луганської області (далі — міський суд) задовольнив позовні вимоги заявника, зобов'язавши Управління Пенсійного Фонду України у м. Свердловську (далі — Пенсійний фонд) здійснити заявнику перерахунок пенсії. Оскільки протягом встановленого законом десятиденного строку постанову не було оскаржено, вона набрала законної сили, і було відкрито виконавче провадження.

У листопаді 2011 року Пенсійний фонд оскаржив постанову до Донецького апеляційного адміністративного суду (далі — апеляційний суд). І хоча в його апеляційній скарзі не містилося жодного пояснення пропуску строку чи клопотання про поновлення строку на апеляційне оскарження, апеляційний суд прийняв її до розгляду, скасував постанову міського суду та відмовив у задоволенні позовних вимог заявника.

Звернувшись до Вищого адміністративного суду України, заявник наголосив, що апеляційний суд проігнорував факт подання відповідачем апеляційної скарги з пропуском строку на апеляційне оскарження. Однак, заявнику було відмовлено у відкритті касаційного провадження.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) та статтею 1 Першого протоколу до Конвенції на порушення принципу юридичної визначеності у зв'язку зі стверджуваним свавільним прийняттям апеляційним судом до розгляду апеляційної скарги відповідача, поданої з пропуском строку, що призвело до повторного розгляду справи та скасування постанови міського суду, ухваленої на користь заявника.

Розглянувши скаргу заявника, Європейський суд зазначив, що постанова міського суду, якою було підтверджено право заявника на підвищення пенсії, стала остаточною і підлягала виконанню, також було відкрито виконавче провадження. Європейський суд підкреслив, що національні суди у кожній справі мають перевірити, чи можуть підстави для поновлення строку на апеляційне оскарження виправдати втручання у принцип *res judicata*, особливо коли національне законодавство не обмежує свободу розсуду судів щодо часу або підстав для поновлення строків, та зобов'язані навести відповідні підстави. Однак апеляційний суд у зв'язку з апеляційною скаргою Пенсійного фонду, яка не містила обґрунтування причин подання її з пропуском строку, відкрив провадження, не вказавши підстав. Вищий адміністративний суд України також не розглянув це питання. З огляду на зазначене Європейський суд дійшов висновку, що національні суди не навели жодних підстав, які б свідчили про існування обставин непереборної сили, які б виправдовували повторне відкриття провадження у справі заявника, і констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

Крім того, Європейський суд, враховуючи свої висновки за пунктом 1 статті 6 Конвенції, зауважив, що скасування остаточної постанови міського суду у спосіб, несумісний з принципом юридичної визначеності, позбавило заявника впевненості в обов'язковості судового рішення та призвело до зменшення його пенсії. Європейський суд констатував порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушено статтю 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що було порушено статтю 1 Першого протоколу до Конвенції;

4. *Постановляє*, що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 1 000 (одну тисячу) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».